Dosarul nr. 3-4876/2024
2-24130634-12-3-15112024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

28.04.2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Președintele şedinţei, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Cezara-Valeria Rotaru

examinând în ședință publică, acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către SRL „Probioterm" împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, cu privire la anularea actului administrativ, încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La 15.11.2024, SRL „Probioterm" s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, solicitând :

- Constatarea nulității și anularea procesului verbal de control nr. PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023;
- Încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii înaintate s-a invocat că: SRL „PROBIOTERM" activează în domeniul extracției pietrișului și nisipului.

La data de 12.06.2019 a obținut certificat de urbanism pentru proiectare pentru Stația de sortare a nisip-prundișului, iar la data de 23.08.2019 a obținut autorizație de construire a obiectivului „Stație de sortare și concasare a nisip-prundișului" Construcție provizorie pe terenul situat în raionul Dubăsari, satul Pîrîta, extravilan, pe terenurile cu nr. cadastrale ***** - *****.

Stația de sortare și concasare a nisip-prundișului precum și accesoriile acesteia, este amplasată pe o suprafață de 2,05 ha și constituie o construcție provizorie.

În același timp, reclamantul desfășoară lucrări miniere pe terenurile cu nr. cadastrale *****, 097, 131, 137, 138... pe o suprafață de 0,32 ha.

La 25.02.2021, Direcția control geologic și resurse funciare din cadrul Inspectoratului Pentru Protecția Mediului a emis rapoartele nr. 086 și nr. 087 privind evaluarea pierderilor producției agricole cauzate în urma scoaterii terenurilor din circuitul agricol pentru terenurile menționate mai sus și care sunt utilizate de reclamant.

Informează reclamantul că pretinsele pierderi calculate au fost achitate integral de către reclamant.

La 25.02.2022, Inspectoratul Pentru Protecția Mediului (în continuare IPM) a emis procesul verbal de control nr. PV-IPM-2022-00486. Ca urmare a acestui act emis de IPM, reclamantul a întreprins

acțiunile corespunzătoare în vederea îndeplinirii recomandărilor date, fiind depuse toate cererile necesare la organele competente.

Cu toate acestea, la data de 24.11.2023 IPM a emis procesul verbal de control nr. PV-IPM-2023-02892 (în continuare act administrativ) unde au fost indicate un șir de pretinse încălcări. Termenul limită indicat de IPM pentru înlăturarea pretinselor încălcări a fost 26.03.2024.

Până în prezent acest act nu a fost retras și nici nu a fost constatată nulitatea acestuia de către IPM.

Din motiv că prin actul administrativ i se încalcă drepturile și interesele legitime, din motiv că este unul ilegal, reclamantul a demarat procedura legală de contestare a actului.

Cu fereire la respectarea procedurii prealabile, menționează reclamantul că la caz a anexat înscrisurile care confirmă respectarea procedurii prealabile, cu toate că, conform noilor reglementări (art. 30) ale Legii RM privind controlul de stat [Denumirea modificată prin Legea nr.95 din 25.04.2024, în vigoare 03.06.2024] nr. 131 din 08.06.2012 acesta are dreptul să se adreseze direct în instanța de judecată fără obligația respectării procedurii prealabile.

Menționează reclamantul că cele invocate în actul administrativ poartă un caracter ilegal și contravin circumstanțelor reale de fapt, inclusiv circumstanțelor de fapt și de drept constatate prin acte necontestate, definitive și irevocabile.

După cum a fost indicat supra, astfel de calcule au fost efectuate și aceleași circumstanțe au fost stabilite/constatate prin procesul verbal de control nr. PV-IPM- 2022-00486 din 25.02.2022 emis tot de pârât și prin rapoartele privind evaluarea pierderilor producției agricole cauzate în urma scoaterii terenurilor din circuitul agricol nr. 086 și 087 din 25.02.2021 emise de inspectorul principal Direcția control geologic și resurse funciare a IPM.

Ba mai mult, în contextul celor menționate evidențiază că SRL „PROBIOTERM” a achitat deja pretinsele pierderi a producției agricole, conform rapoartelor privind evaluarea pierderilor producției agricole nr. 086 și 087 din 25.02.2022 emise de Direcția control geologic și resurse funciare a IPM și conform celor constatate în procesul verbal de control nr. PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022. Respectiv, aceste fapte/circumstanțe au fost epuizate, iar actele indicate mai sus au dobândit puterea lucrului judecat. Or, nici procesul verbal din 25.02.2022 și nici rapoartele nr. 086 și 087 din 25.02.2021 nu au fost contestate, acestea fiind irevocabile.

Astfel, conform art. 140 (Puterea lucrului decis al actelor administrative individuale) din codul administrativ al RM: „ Un act administrativ individual obține puterea lucrului decis atunci cînd nu mai poate fi contestat nici pe cale prealabilă, nici prin acțiune în instanța de judecată competentă”.

În consecință actul administrativ, pe lângă faptul că este repetitiv, mai contravine și art. 30, alin. (2) (Securitatea raporturilor juridice) din codul administrativ care prevede că: „Autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobîndite...”.

Și nu în ultimul rând, nu poate fi ignorat și încălcat un alt principiu fundamental recunoscut atât la nivel național cât și internațional, și anume „ nimeni nu poate fi judecat/sancționat de două ori pentru una și aceeași faptă ”.

În context sunt relevante și prevederile art. 137 din Codul administrativ.

Suplimentar, dacă de analizat ipoteza în care reclamantul nu achita pretinsele pierderi agricole calculate conform actelor menționate supra, atrage atenția că cele invocate în actul administrativ contravin legislației în domeniu.

Astfel, la caz reclamantul din start a luat act de recomandările conform rapoartelor privind evaluarea pierderilor producției agricole nr. 086 și 087 din 25.02.2022 emise de Direcția control geologic

și resurse funciare a IPM și conform celor constatate în procesul verbal de control nr. PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022 și le-a înlăturat.

În același timp, poziția pârâtului abordată în actul administrativ contravine cu poziția luată anterior și este repetitivă (a se vedea mai sus).

În acest context au fost încălcate principiul legalității și prevederile legale ce țin de dreptul discreționar al autorității publice, ceea ce din nou evidențiază ilegalitatea și netemeinicia actului contestat. Ca justificare în drept invocă și prevederile art. 137 din Codul administrativ: „(3) Stările de fapt identice în esență se tratează identic. (4) Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod.

Astfel, actul administrativ la caz nu corespunde criteriilor și cerințelor legale. Acesta nu este motivat, poartă un caracter vag, neclar și repetitiv, respectiv contravine principiilor fundamentale prevăzute de Codul administrativ al RM. A se vedea în special art. 118 din codul administrativ.

Suplimentar, actul administrativ este afectat și de nulitate (art.141 CA).

După cum reiese din conținutul actului administrativ, controlul a fost efectuat la solicitarea Inspectoratului de Poliție Dubăsari nr. 34/34-4995 din 23.10.2023.

Mai informează reclamantul că actul administrativ contestat produce efecte juridice pentru reclamant. Or, în baza actului administrativ contestat Primăria s. Pîrîta a emis actul nr. 311 din 20.08.2024 semnat de Iurie SOLTAN în calitate de Primar al Primăriei s. Pîrîta, r-nul Dubăsari, prin care reclamantului i s-a prezentat un pretins calcul al pierderilor agricole. După cum se vede, la baza actului nr. 311 din 20.08.2024 stă actul administrativ contestat. Or, în conținutul acestuia Primăria a indicat expres că calculul pretinselor pierderi au fost făcute în temeiul procesului verbal de control nr. PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023. Actul nr. 311 din 20.08.2024 a fost contestat în judecată.

Ba mai mult, conform ultimelor informații, în baza procesului verbal de control nr. PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023 și a actului nr. 311 din 20.08.2024 a fost pornită o cauză penală.

Din considerentele menționate supra și din considerentul că actul administrativ produce efecte juridice pentru reclamant, ultimul este nevoit să-l conteste.

În susținerea acțiinii sale, citează reclamantul prevederile art.art.18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 30, 31, 35, 92, 118, 119, 124, 137, 141, 206, 209 din Codul administrativ.

Mai notează reclamantul că art. 6 § 1 CEDO se aplică indiferent de calitatea părților, de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației” (lege civilă, comercială, administrativă etc.) și de autoritatea competentă să o soluționeze (instanță de drept comun, organ administrativ etc.) (Georgiadis împotriva Greciei; Bochan împotriva Ucrainei; Naît- Liman împotriva Elveției).

Curtea a reiterat în mod constant faptul că art. 6 § 1 din CEDO impune transmiterea deciziilor luate de autoritățile administrative care nu îndeplinesc ele însele cerințele acestei prevederi spre controlul ulterior „al unui organism judiciar cu deplină jurisdicție” (Ortenberg împotriva Austriei).

Reieșind din cele menționate supra precum și în baza art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului; prevederilor art., art. 1-230 din Codul Administrativ al Republicii Moldova; Legii RM privind controlul de stat [Denumirea modificată prin Legea nr.95 din 25.04.2024, în vigoare 03.06.2024] nr. 131 din 08.06.2012; Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală; Legii Nr. 1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului; Hotărârii Guvernului nr. 391din 15-06-2022 cu privire la aprobarea Cadastrului funciar conform situației la 1 ianuarie 2022, solicită reclamantul admiterea acțiunii și constatarea nulității și anularea procesului verbal de control nr. PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023.

Pârâtul, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, a înaintat la 16.12.2025 în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) referință, în temeiul căreia a solicitat : declararea acțiunii ca inadmisibilă, iar în cazul în care nu va fi declarată inadmisibilă, solicită respingerea integrală a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată (f.d.77-81).

În ședința de judecată de examinare şi soluţionare în fond a acţiunii, reprezentantul reclamantului SRL „Probioterm", cît și reprezentantul pîrîtului Inspectoratului pentru Protecția Mediului, nu s-au prezentat, fiind citați legal și instanța în temeiul art.218 lit. d) Cod Administrativ, a dispus soluționarea acțiunii în lipsa acestora.

Examinînd cererea de chemare în judecată, cercetînd probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată conchide că aceasta este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

În condițiile speței, procesul-verbal de control nr.PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023 întocmit de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, constituie în sine act administrativ individual defavorabil pentru SRL „Probioterm", pasibil controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Or, conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 alin. (1) lit. a) Cod Administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Din conținutul acțiunii, prin prisma cadrului legal citat, rezultă că, SRL „Probioterm" revendică un drept subiectiv vătămat şi repercusiunile negative generate de actul administrativ individual defavorabil contestat.

În urma analizei actului administrativ contestat, precum și a contextului solicitărilor formulate de reclamant, instanța constată că acțiunea dedusă judecații este o acțiune în anulare, și respectiv constatare, conform prevederilor art. 206 Cod Administrativ.

Conform art. 208 Cod Administrativ, (1) În cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acţiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform art. 209 Cod Administrativ, (1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător. (2) Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este

indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. (5) O acţiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

La caz, procesul-verbal contestat, nr.PV-IPM-2023-02892 a fost emis de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului la 24.11.2023. Cu referire la calea de atac s-a indicat că procesul-verbal de control poate fi contestat în conformitate cu art.30 din Legea nr.131 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (f.d.32-34).

La 13.11.2024, reclamantul SRL „Probioterm" s-a adresat către Inspectoratul pentru Protecția Mediului cu cerere prealabilă constatarea nulității și anularea procesului-verbal de control nr.PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023 (f.d.64-69), iar la 15.11.2024 s-a adresat cu prezennta acțiune în instanța de judecată (f.d.5-12).

Prin răspunsul Inspectoratului pentru Protecția Mediului nr.1619 din 13.11.2024 a comunicat reclamantului că la moment Consiliul de soluționare a disputelor din cadrul IPM, care își desfășoară activitatea în baza Ordinului nr.86 din 15.11.2021 este nefuncțional din motive obiective, dat fiind faptul că atât șeful Inspectoratului, cât și unul din șefii adjuncți ai Inspectoratului se află în concediu medical. Despre rezultatele examinării va fi anunțat suplimentar (f.131 din dosarul administrativ).

Instanța reține că în conformitate cu prevderile art.30 din Legea privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător nr. 131 din 08.06.2012 (în redacția Legii la momentul emiterii actului contestat), (1) Persoana supusă controlului care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, prin delegaţia de control, decizia de prelungire a duratei controlului sau prin procesul-verbal de control, prin acţiunile sau inacţiunile inspectorului este în drept să le conteste, în tot sau în parte, prin depunerea la organul de control a unei cereri prealabile de contestare, în formă scrisă. Procesul-verbal de control se contestă la organul de control dacă acesta nu conţine constatarea contravenţiei sau semne ale componenţei de infracţiune în condiţiile art.28 alin.(91).

(1^1) Cererea prealabilă de contestare a delegaţiei de control, a deciziei de prelungire a duratei controlului sau a procesului-verbal de control în care nu sînt dispuse prescripţii sau măsuri restrictive se depune în termen de pînă la 30 de zile de la data în care persoanei supuse controlului i-a fost sau trebuia să-i fie adusă la cunoştinţă delegaţia de control, decizia de prelungire a duratei controlului sau, respectiv, procesul-verbal de control.

(1^2) Cererea prealabilă de contestare a procesului-verbal de control în care a fost dispusă măsura restrictivă de suspendare a activităţii agentului economic se depune în termenul stabilit pentru executarea măsurii restrictive în cauză.

(2) Examinarea şi emiterea deciziei pe marginea cererii prealabile de contestare se realizează în termen de pînă la 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii. În cazul în care se contestă prescripţia sau măsura restrictivă, examinarea şi emiterea deciziei pe marginea cererii prealabile de contestare se realizează în termenul stabilit în procesul-verbal de control pentru executarea prescripţiei sau a măsurii restrictive, dar nu în mai mult de 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii. Examinarea şi emiterea deciziei pe marginea cererii prealabile de contestare a măsurii restrictive de suspendare a activităţii agentului economic se realizează în termen de pînă la 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.

Astfel, se constată că potrivit procesului-verbal contestat, nr.PV-IPM-2023-02892 emis de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului la 24.11.2023, cu referire la calea de atac s-a indicat că procesul-verbal de control poate fi contestat în conformitate cu art.30 din Legea nr.131 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător (f.d.32-34).

În context, instanța va respinge ca neîntemeiat demersul Inspectoratului pentru Protecția Mediului privind declararea acțiunii ca inadmisibilă dat fiind faptul că cererea prealabilă cît și acțiunea a fost depusă peste termenul legal prevăzut de lege, iar în sensul dat se reține că deși în procesul-verbal contestat s-a făcut trimitere la art.30 din Legea nr.131/2012, autoritatea emitentă nu a indicat în mod clar și complet modalitatea de exercitare a căilor de atac, respectiv caracterul obligatoriu al procedurii prealabile și termenele în care aceasta urma să fie exercitată, precum și termenul de adresare în instanța de judecată. În aceste condiții, informația privind exercitarea căilor de atac este incompletă și echivalează cu indicarea incorectă a acestora, motiv pentru care devin incidente prevederile art.209 alin.(2) din Codul administrativ, potrivit cărora acțiunea în contencios administrativ poate fi introdusă în termen de un an de la comunicarea actului administrativ.

Totodată, cererea prealabilă depusă de reclamant la 13.11.2024 a fost examinată doar sub aspectul imposibilității organizatorice de soluționare a acesteia, autoritatea nepronunțându-se asupra fondului contestației și neindicând calea și termenul de atac împotriva răspunsului comunicat. În aceste circumstanțe, reclamantului nu îi poate fi imputată depășirea termenului general de contestare.

Mai mult, cum este menționat și supra, o acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

Prin urmare, instanța reține că acțiunea a fost introdusă în termenul prevăzut de art.209 alin.(2) din Codul administrativ, iar împrejurările invocate de pârât nu constituie motive de inadmisibilitate în sensul art.207 alin.(2) din Codul administrativ. În consecință, demersul Inspectoratului pentru Protecția Mediului privind declararea acțiunii ca inadmisibilă urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Totodată, ținând cont de localizarea sediului autorității publice care a desfășurat activitatea administrativă contestată, în virtutea art. 191 alin. (1) și art. 196 Cod Administrativ se constată competența materială și teritorială a Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) în examinarea acțiunii de contencios administrativ dedusă judecății.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 2 alin. (2) Cod Administrativ, anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.

Conform art. 93 Cod Administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform art. 194 Cod Administrativ, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

Conform art. 195 Cod Administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169– 171.

Conform art. 219 Cod Administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Materialele cauzei denotă că, la 26.07.2017 de către Ministerul Mediului și SRL „Probioterm” a fost încheiat contractul nr. 260 privind atribuirea în folosință a sectoarelor de subsol pentru extragerea substanțelor minerale utile, potrivit căruia Ministerul a transmis SRL „Probioterm” sectorul de subsol-zăcământul de nisip-prundiș „Dorotcaia” iar beneficiarul va utiliza sectorul de subsol transmis pentru extragerea nisipului-prundișului pe perioada exploatării zăcământului.

Potrivit pct.4.11 din contract, Beneficiarul este obligat ca până la începerea activității de exploatare a zăcământului, să modifice categoria de destinație a terenului în scopuri miniere, în conformitate cu legislația funciară (f.74-78 din dosarul administrativ).

Potrivit autorizației de construire nr.03 din 23.08.2019, ca urmare a cererii adresate de către „Probioterm” SRL, în baza Legii nr.163 sin 09.07.2010 privind autorizarea lucrărilor de construcție, s-a autorizat executarea lucrărilor de construire a obiectivului : „Stație de sortare și concasare a nisip-prundișului” (Parter) Construcție provizorie pe terenul situat în raionul Dubăsari, satul Pîrîta, extravilan, cod poștal MD-4579, nr.fișei cadastrale *****-***** (f.d.18).

Potrivit actului de recepție în exploatare a obiectului industrial periculos „Fabrica de sortare-concasare cu un punct de spălare a nisipului în cariera „DOROȚCAIA”, situată în extravilanul satului Pîrîta, raionul Dubăsari, Republica Moldova, întocmit și semnat de Comisia în componența: Președintele comisiei: BOTNARIUC Victor - director „PROBIOTERM" S.R.L.;Membrii comisiei:

GÂLĂȚEANU Octavian - inginer exploatări miniere „PROBIOTERM" S.R.L., PASCARI Serghei - topograf de mină „PROBIOTERM" S.R.L., SOLTAN lurie - primarul satului Pîrîta, raionul Dubăsari, PÎRVU Anatolie - inspector principal al Agenției pentru Supraveghere Tehnică, PETLEVOI Alexandru - director „MINIER-CONSULTING” S.R.L, potrivit căruia a decis: De lansat în exploatare obiectul industrial periculos „Fabrica de sortare-concasare cu un punct de spălare a nisipului în cariera DOROȚCAIA”, amplasată în extravilanul satului Pîrîta, raionul Dubăsari, Republica Moldova, începând cu data de 17 iunie 2021 (f.d.24-26).

Potrivit raportului privind evaluarea pierderilor producției agricole cauzate în urma scoaterii nelegitime a terenurilor din circuitul agricol nr.086 din 25 februarie 2021, în temeiul prevederilor art.26 și 28 a Legii nr.1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător, pct.8 subpct.5, pct.9 subpct.4, pct.10 subpct.5 și subpct.10 lit. f) din Hotărârea Guvernului nr.548 din 13.06.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Inspectoratul a efectuat la data de 23.02.2022 un control de stat de tip inopinat privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor naturale, la zăcământul de nisip-prundiș „Dorotcaia”, situat la periferia de Sud-Vest a s. Dorotcaia, r. Dubăsari, atribuit în folosință S.R.L. „Probioterm”.

În rezultatul controlului, conform situației la momentul investigației s-a constat, că terenurile cu nr. cadastrale *****, *****, *****, ***** și *****, cu destinație agricolă, sunt afectate de lucrări miniere pe o suprafață de 0,32 ha, fără a respecta procedura de schimbare a categoriei de destinație. Astfel, pierderile producției agricole cauzate în urma scoaterii nelegitime a terenurilor din circuitul agricol, fără excluderea acestora din circuitul agricol cu scopul

exploatării zăcământului pe suprafața de 0,32 ha constituie suma de 118 057,18 lei (f.d.27).

Potrivit raportului privind evaluarea pierderilor producției agricole cauzate în urma scoaterii nelegitime a terenurilor din circuitul agricol nr.087 din 25 februarie 2021, în temeiul prevederilor art.26 și 28 a Legii nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător, pct.8 subpct.5, pct.9 subpct.4; pct.10 subpct.5 și subpct.10 lit. f) din Hotărârea Guvernului nr.548 din 13.06.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Inspectoratul a efectuat la data de 23.02.2022 un control de stat de tip inopinat privind protecția mediului și folosirea rațională a resurselor

naturale, la zăcământul de nisip-prundiș „Doroțcaia”, situat la periferia de Sud-Vest a s. Doroțcaia, r. Dubăsari, atribuit în folosință S.R.L. „Probioterm”. În rezultatul controlului, conform situației la momentul investigației s-a constat, că terenurile cu nr. cadastrale ***** - 048, *****, cu destinație agricolă, pe o suprafață de 2,05 ha, sunt folosite în alte scopuri decât cele agricole, fără a respecta procedura de schimbare a categoriei de destinație. Astfel, pierderile producției agricole cauzate în urma scoaterii nelegitime a terenurilor din circuitul agricol, fără excluderea acestora din circuitul agricol pe suprafața de 2,05 ha constituie suma de 563 520,49 lei.

Potrivit procesului-verbal de control nr.PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022, inspectorul principal al Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Chicuș Alexei și Roșca Gheorghe (șef direcție) au efectuat controlul inopinat la solicitarea Inspectoratului Național de Investigații nr.34/18/3-1546 din 09.02.2022. În urma controlului au constatat:

Astfel, în cadrul controlului la zăcământul de nisip-prundiș „Doroțcaia”, conform situației la momentul investigației, a fost constatat faptul, că zăcământul se exploatează conform cerințelor proiectului tehnic, în limitele perimetrului minier aprobat. Suprafața afectată de lucrări miniere constituie 7,94 ha. Totodată a fost fixată suprafața de 8,04 ha, afectată de lucrări neautorizate de extragere efectuate până la atribuirea în folosință a sectorului de subsol. La momentul controlului lucrări de extragere nu se efectuau, fiind demarate lucrări de recultivare pe o suprafață de 4,03 ha. Altă suprafață de 1,53 ha era recultivată și depus stratul de sol fertil, în conformitate cu cerințele proiectului de recultivare.

Totodată, în cadrul controlului s-a stabilit folosirea terenurilor cu destinație agricolă, fără respectarea procedurii de schimbare a destinației pe suprafața de 2,37 ha (pentru care urmează a fi evaluate pierderile producției agricole), dintre care 2,05 ha teren pe care este amplasată fabrica de sortare/concasare, depozite de substanțe minerale, cântar și oficiu, și suprafața de 0.32 ha, terenurile cu nr. cadastrale *****, *****, *****, ***** și *****, unde au fost efectuate lucrări de extragere.

De asemenea, s-a stabilit că în limitele perimetrului minier în partea de Nord-Vest, pe o suprafață de 0,20 ha se depozitează deșeuri menajere de către localnici.

Ca urmare s-a emis prescripția :

Recomandări (indicații) privind înlăturarea încălcărilor stabilite în partea prescriptivă, după caz: Schimbarea destinației terenurilor agricole afectele de lucrări extragere a substanțelor minerale utile și prelucrare.

Neadmiterea depozitării deșeurilor în teritoriul administrat.

Termenul în care urmează a fi înlăturate încălcările: 31.05.2022 (f.d.29-31).

Potrivit ordinului de plată nr.22 dinm 24.03.2022, SRL „Probioterm” a achitat 118057,18 lei, plata pentru compensarea pierderilor în legătură cu excluderea terenului din circuitul agricol zacământ Doroțcaia rl Dubăsari, s.Pîrîta (f.d.43).

Potrivit ordinului de plată nr.1 din 20.02.2024, SRL „Probioterm” a achitat 150 00,00 lei-plata pentru compensarea pierderilor pentru excluderea terenului din circuitul agricol conform PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022 pentru terenurile cu nr.cadastrale *****, ***** (f.d.44).

Potrivit ordinului de plată nr.1 din 14.03.2024, SRL „Probioterm” a achitat 100 00,00 lei-plata pentru compensarea pierderilor pentru excluderea terenului din circuitul agricol conform PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022 pentru terenurile cu nr.cadastrale *****, ***** (f.d.45).

Potrivit ordinului de plată nr.4 din 15.05.2024, SRL „Probioterm” a achitat 100 00,00 lei-plata pentru compensarea pierderilor pentru excluderea terenului din circuitul agricol conform PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022 pentru terenul cu nr.cadastral ***** (f.d.47).

Potrivit ordinului de plată nr.5 din 15.07.2024, SRL „Probioterm” a achitat 100 00,00 lei-plata pentru compensarea pierderilor pentru excluderea terenului din circuitul agricol conform PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022 pentru terenurile cu nr.cadastrale *****, ***** (f.d.46).

Potrivit ordinului de plată nr.5 din 02.08.2024, SRL „Probioterm” a achitat 113520,49 lei-plata pentru compensarea pierderilor pentru excluderea terenului din circuitul agricol conform PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022 pentru terenurile cu nr.cadastrale *****, ***** (f.d.48).

Prin nota informativă a SRL „Probioterm” nr.22-01/06 din 22.06.2022, PROBIOTERM S.R.L. a informat despre executarea măsurilor de remediere conform Procesului-verbal de control nr. PV-IPM_2022-00486 din 25.02.2022 și Anexei la Procesul-verbal de control nr. PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022, și anume: 1. Executarea plății pentru compensarea pierderilor în legătură cu excluderea terenurilor (nr. cad. *****, *****, *****, *****, *****) din circuitul agricol cu suprafața totală de 0,32 ha în sumă de 118057,18 lei; 2. Depunerea cererii la întreprinderea de Stat Institutul de Proiectări și Organizarea Teritoriului cu Nr. de ieșire 30-01/03 din 30.03.2022 și Nr. de înregistrare 01-6-07/484 din 30.03.2022 pentru stabilirea gradului de bonitate pentru terenurile unde este amplasată fabrica de sortare cu concasare, care până în prezent lucrările de stabilire a gradului de bonitate nu s-au efectuat (f.d.36).

Potrivit solicitării Inspectoratului de Poliție Dubăsari nr.34/34-4955 din 23.10.2023, în legătură cu examinarea procesului penal s-a solicitat Inspectoratului privind Protecția Mediului dispunerea efectuării unui control în teren în vederea stabilirii respectării legislației mediului privind extragerea substanțelor minerale utile de către factorii de decizie ai SC „Probioterm” S.R.L., inclusiv stabilirea volumului de nisip-prundiș extras și prejudiciul cauzat mediului în urma extracției acestui volum de substanțe minerale utile. Să fie stabilit dacă în urma activității SC „Probioterm” S.R.L. de către ultimii s-au depășit limitele perimetrul minier (f.59 din dosarul administrativ).

Potrivit procesului-verbal de control nr.PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023, inspectorul principal al Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Domenti Radu și Roșca Gheorghe (șef direcție) au efectuat controlul inopinat la solicitarea Inspectoratului de Poliție Dubăsari nr.34/34-4955 din 23.10.2023. În urma controlului au constatat :...

În rezultatul investigațiilor geologice, conform situației la momentul controlului, s-a constatat, că zăcământul „Doroțcaia” se exploatează conform cerințelor Proiectului de execuție, în limitele perimetrului minier aprobat. Suprafața afectată de lucrări miniere constituie 13,08 ha. Dintre care,

- suprafață de 8,22 ha a fost modificată categoria de destinație (terenurile cu nr. cadastrale *****, 415-418, *****, 182, 181, 180, 172, 171, 176, 179, modul de folosință „pentru exploatări miniere”.

- suprafața de 1,92 ha după efectuarea procesului de extragere și recultivare, a fost restituită pentru folosirea în scopuri agricole (procesului-verbal privind transmiterea recepția terenurilor restabilite din 13.10.2022).

- suprafață de 2,94 ha, în rezultatul lucrărilor miniere au fost afectate terenurile cu destinație agricolă (fară respectarea procedurii de schimbare a destinației, (terenurile nr. cadastrale *****, 097. 131, 137, 138, *****, 082, 083, 084, 085, 409, 113, 421, 422, 419, 401-404, 390, 262-269), dintre care, pentru suprafața afectată de 0,32 ha a terenurilor nr. cadastrale *****, 097, 131, 137, 138 au fost compensate pierderi agricole în legătură cu excluderea lor din circuitul agricol, conform facturii fiscale nr. EAA009328243 din 23.03.2022, în baza prescripțiilor înaintate în Procesul-verbal de control nr. PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022.

De asemenea, au fost afectate terenurile cu destinație agricolă cu nr. cadastrale *****, 021-048 pe o suprafață totală de 2,05 ha, pe care este amplasată fabrica de sortare concasare, depozite de substanțe minerale, cântar și oficiu.

Conform informațiilor din Banca Centrală de Date Cadastru, SRL „Probioterm” nu deține dreptul de folosința asupra terenurilor cu nr. cadastrale *****, 081-083, 085, 269, 268, *****, 097, 131, 137, 138, care sunt folosite pe o suprafață totală de 0,76 ha (terenurile cu nr. cadastral ***** - afectat pe o suprafață de 0,082 ha, ***** - 0,079 ha și ***** - 0,067 ha).

Pe suprafața de 6,0 ha, afectată de lucrări miniere, au fost efectuate lucrări de recultivare tehnică, cu depunerea stratului de sol fertil.

Ca urmare s-a emis prescripția:

Recomandări (indicații) privind înlăturarea încălcărilor stabilite în partea prescriptivă, după caz: SRL „Probioterm” va:

- autentifica dreptul de folosință asupra terenurilor folosite fără acest drept;
- schimba destinația terenurilor afectate și/sau a modului de folosință conform necesităților(f.d.32-35).

Prin actul nr.311 din 20.08.2024 emis de Primarul s.Pîrîta, r-nul Dubăsari, a fost prezentat în adreasa SRL „Probioterm” calculul pierderilor agricole efectuat în baza procesului-verbal de control nr.PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023 al Inspectoratului pentru Protecția Mediului (f.d.49-50).

Instanța reține că temei de fapt pentru efectuarea controlului repetat, în urma căruia a fost emis procesul-verbal de control nr.PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023 contestat, a constituit silicitarea Insdpectoratului de Poliție Dubăsari nr.34/34-4955 din 23.10.2023 în urma pornirii urmăririi penale.

Exercitând controlul judiciar al Procesului-Verbal de control nr.PV-IMP-2023-02892 din 24.11.2023, din perspectiva argumentelor participanților la proces, în limitele obiectului acțiunii și cercetând din oficiu situația de fapt și de drept a cauzei deduse judecății, instanța conchide că partea pârâtă a acționat în limitele legale și a valorificat dreptul discreționar într-o manieră justă și în același câmp legal, raționamentele instanţei regăsindu-se infra.

Relevante speței sunt următoarele prevederi ale Legii nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător.

Art. 26- (1) Inspectoratul pentru Protecția Mediului are funcţia de exercitare a controlului de stat asupra respectării legilor şi altor acte normative în problemele protecţiei mediului şi folosirii resurselor naturale.

(2) Controlul de Stat este efectuat de către inspectorul principal de stat, inspectorii superiori de stat, inspectorii de stat, inspectorii principali zonali, inspectorii superiori zonali şi inspectorii zonali ai mediului.

Legea privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător, nr. 131 din 08.06.2012 (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat):

Articolul 1. Scopul, obiectul de reglementare şi domeniul de aplicare a prezentei legi.

(1) Scopul prezentei legi constă în consolidarea cadrului juridic şi instituţional în domeniul efectuării controlului de stat asupra activităţii de întreprinzător, denumit în continuare control.

(1^1) Prezenta lege are următoarele obiective:

a) asigurarea unui nivel mai înalt de protecţie a mediului, vieţii, sănătăţii şi proprietăţii persoanelor;

b) supravegherea introducerii şi circulaţiei pe piaţă a produselor în vederea asigurării siguranţei acestora;

c) implementarea sistemului de analiză a riscurilor în baza criteriilor de risc.

(2) Prezenta lege reglementează:

a) organizarea şi desfăşurarea controlului;

b) stabilirea principiilor fundamentale ale controlului;

c) stabilirea procedurii de efectuare a controlului.

În sensul prezentei legi, noţiunile principale utilizate au următoarele semnificaţii:

control – totalitatea acţiunilor de verificare a respectării de către persoanele supuse controlului a prevederilor legislaţiei, realizate de un organ abilitat cu funcţii de control sau de un grup de instituţii similare*;*

obiect al controlului – unitate structurală/funcţională a persoanei care practică activitate de întreprinzător, care înglobează un set distinct de aspecte ce necesită a fi supuse controlului într-un domeniu de control (bunuri, procese, servicii, documente, purtători de informaţie), asupra cărora poate fi aplicat întregul spectru de criterii de risc la planificarea controlului şi în urma analizei cărora poate fi constatată respectarea cerinţelor cadrului legislativ*;*

organ abilitat cu funcţii de control (organ de control) – autoritate a administraţiei publice, instituită prin lege, care acţionează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public, este învestită cu funcţii de control şi este abilitată cu dreptul de a iniţia controlul;

persoană supusă controlului (persoană controlată) – orice persoană fizică şi/sau juridică care practică activitate de întreprinzător şi este pasibilă controlului. O subdiviziune a persoanei poate fi considerată persoană separată în cazul în care este identificată în calitate de obiect deplin al controlului într-un domeniu de control şi este situată în locaţie separată de sediul persoanei juridice din care face parte;

proces-verbal de control – act întocmit în urma controlului inopinat sau planificat, în care se înregistrează constatările/rezultatele controlului (în partea de constatare), după caz se prescriu modalităţi de înlăturare a încălcărilor şi/sau măsuri restrictive (în partea prescriptivă) şi, după caz, se constată contravenţii şi se prescriu sancţiuni (în partea sancţionatorie);

supravegherea organelor abilitate cu funcţii de control – totalitatea acţiunilor întreprinse de autoritatea administraţiei publice centrale de supraveghere a controalelor, prin analiza neîntreruptă sau periodică a unor informaţii sau probe ce caracterizează cu probabilitate abaterile de la prevederile legislaţiei, fără a interveni în activitatea organelor abilitate cu funcţii de control.

Articolul 30. Contestarea controlului şi/sau a rezultatelor acestuia (în vigoare la momentul emiterii atului contestat:

(1) Persoana supusă controlului care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, prin delegaţia de control, decizia de prelungire a duratei controlului sau prin procesul-verbal de control, prin acţiunile sau inacţiunile inspectorului este în drept să le conteste, în tot sau în parte, prin depunerea la organul de control a unei cereri prealabile de contestare, în formă scrisă. Procesul-verbal de control se contestă la organul de control dacă acesta nu conţine constatarea contravenţiei sau semne ale componenţei de infracţiune în condiţiile art.28 alin.(9^1).

(1^1) Cererea prealabilă de contestare a delegaţiei de control, a deciziei de prelungire a duratei controlului sau a procesului-verbal de control în care nu sînt dispuse prescripţii sau măsuri restrictive se depune în termen de pînă la 30 de zile de la data în care persoanei supuse controlului i-a fost sau trebuia să-i fie adusă la cunoştinţă delegaţia de control, decizia de prelungire a duratei controlului sau, respectiv, procesul-verbal de control.

(1^2) Cererea prealabilă de contestare a procesului-verbal de control în care a fost dispusă măsura restrictivă de suspendare a activităţii agentului economic se depune în termenul stabilit pentru executarea măsurii restrictive în cauză.

(2) Examinarea şi emiterea deciziei pe marginea cererii prealabile de contestare se realizează în termen de pînă la 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii. În cazul în care se contestă prescripţia sau

măsura restrictivă, examinarea şi emiterea deciziei pe marginea cererii prealabile de contestare se realizează în termenul stabilit în procesul-verbal de control pentru executarea prescripţiei sau a măsurii restrictive, dar nu în mai mult de 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii. Examinarea şi emiterea deciziei pe marginea cererii prealabile de contestare a măsurii restrictive de suspendare a activităţii agentului economic se realizează în termen de pînă la 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.

(3) Contestarea prescripţiei şi a măsurilor restrictive sau a părţii sancţionatorii din procesul-verbal de control suspendă efectul acestora doar în termenul şi în limitele dispuse de organul de control după depunerea cererii prealabile de contestare şi doar la solicitarea persoanei supuse controlului.

(4) Acţiunile şi inacţiunile inspectorilor pot fi contestate la conducătorul organului de control, în formă scrisă.

(5) Examinarea petiţiilor şi cererilor prealabile de contestare, conform procedurii prealabile în contenciosul administrativ, depuse de persoana controlată la organul de control se efectuează doar în cadrul consiliilor de soluţionare a disputelor, a căror funcţionalitate este asigurată de către conducătorul organului de control. Consiliile de soluţionare a disputelor funcţionează în cadrul organului de control, iar din componenţa acestora fac parte, în mod obligatoriu, cel puţin trei reprezentanţi ai asociaţiilor din mediul de afaceri (cu relevanţă pentru domeniul de control sau aspectele contestate), conducătorii principalelor subdiviziuni din cadrul organului de control şi reprezentantul autorităţii publice centrale aferente domeniului. Reprezentant al asociaţiilor din mediul de afaceri, în sensul prezentei legi, este asociaţia aleasă în mod transparent şi public, conform procedurii stabilite de Guvern. Consiliile de soluţionare a disputelor îşi organizează şi îşi desfăşoară activitatea conform regulamentului-cadru aprobat de Guvern.

(5^1) Decizia cu privire la rezultatele examinării cererii prealabile de contestare poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ, cu excepţia deciziei cu privire la rezultatele examinării cererii prealabile de contestare, emisă în cazul prevăzut la art.28 alin.(9).

Instanța reține că, transmiterea dreptului de proprietate şi de folosire a resurselor naturale persoanelor fizice şi juridice nu-i scuteşte pe beneficiarii acestor drepturi de respectarea legislatiei cu privire la protecţia mediului.

Regulamentul privind organizarea şi funcţionarea Inspectoratului pentru Protecţia Mediului, aprobat prin Hotărîrea Guvertnului nr. 548 din 13.06.2018, statuează:

7. Inspectoratul are misiunea de a asigura implementarea politicii statului în domeniile protecţiei mediului şi utilizării raţionale a resurselor naturale, exercitări controlului şi supravegherii de stat, prevenirii şi contracarării încălcărilor în domeniile de competenţă prevăzute la pct.8.

8. Inspectoratul îşi exercită funcţiile stabilite în Regulament în următoarele domenii de competenţă:

8.1. implementarea politicilor de protecţie a mediului;

8.5. protecţia solului şi subsolului;

9. În conformitate cu domeniile de activitate stabilite la pct.7, Inspectoratul îndeplineşte următoarele funcţii:

9.1. exercitarea controlului şi supravegherii de stat asupra respectării actelor normative în domeniul protecţiei mediului şi utilizării raţionale a resurselor naturale la întreprinderi, instituţii şi organizaţii cu orice tip de proprietate şi formă juridică de organizare, de către autorităţile administraţiei publice centrale şi locale, precum şi de către persoanele fizice şi juridice;

9.2. prevenirea şi contracararea cazurilor de încălcare a legislaţiei privind protecţia mediului şi utilizarea raţională a resurselor naturale;

9.3. asigurarea funcţionării mecanismului de reacţie imediată la incidentele de mediu, inclusiv prin organizarea unui sistem de permanenţă în regim 24/7;

9.4. coordonarea activităţilor cu impact asupra mediului înconjurător, susceptibile de prejudicierea şi schimbarea componentelor mediului sau a resurselor naturale;

9.5. constatarea şi examinarea cazurilor de încălcare a legislaţiei privind protecţia mediului şi utilizarea raţională a resurselor naturale, inclusiv a celor contravenţionale, aplicarea sancţiunilor conform legislaţiei, calcularea şi recuperarea prejudiciilor aduse componentelor mediului înconjurător conform principiului "poluatorul plăteşte";

9.6. exercitarea altor funcţii în domeniul său de activitate, stabilite prin actele normative.

10. În vederea realizării funcţiilor care îi revin, Inspectoratul realizează următoarele atribuţii:

10.5. în domeniul protecţiei solului şi subsolului:

10.5.1. exercită controlul de stat asupra folosirii raţionale şi protecţiei subsolului privind respectarea de către titularii de autorizaţii de folosinţă a subsolului a actelor normative ce reglementează relaţiile privind folosirea şi protecţia subsolului, precum şi a documentaţiei tehnice (tehnologice) de proiect, aprobate în modul stabilit;

10.5.4. exercită controlul geologic privind plenitudinea cercetării geologice a subsolului, înregistrarea de stat la timp şi corectă a lucrărilor de cercetări geologice ale subsolului, precum şi prezenţa autorizaţiilor de folosinţă a subsolului;

10.5.5. exercită controlul geologic cu privire la îndeplinirea de către beneficiarii subsolului a condiţiilor prevăzute de contractele privind folosirea sectoarelor de subsol, inclusiv respectarea limitelor la extragerea substanţelor minerale utile şi crearea fondului garanţiei financiare pentru refacerea mediului;

10.5.6. exercită controlul geologic privind ţinerea documentaţiei geologice şi de topografie minieră, precum şi oportunitatea şi autenticitatea datelor privind mişcarea rezervelor la exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile;

10.5.7. exercită controlul geologic privind executarea deciziilor şi recomandărilor expertizei de stat a informaţiei geologice şi ale expertizei de stat a rezervelor de substanţe minerale utile;

10.5.8. exercită controlul geologic privind integritatea excavaţiilor miniere şi sondelor de explorare, precum şi a documentaţiei geologice, a mostrelor de roci şi a duplicatelor de probe care pot fi folosite la cercetarea în continuare a subsolului;

10.5.9. exercită controlul geologic privind respectarea prevederilor proiectelor, standardelor, normelor şi regulilor la cercetarea geologică a subsolului şi la exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile, precum şi la recultivarea terenurilor degradate de lucrările miniere;

10.5.10. exercită controlul asupra respectării de către deţinătorii de terenuri, indiferent de forma de proprietate, a cerinţelor legislaţiei privind protecţia mediului şi utilizarea resurselor naturale şi ale legislaţiei din domeniul funciar, a standardelor şi normativelor referitoare la prevenirea şi lichidarea proceselor ce provoacă degradarea şi poluarea resurselor funciare;

10.5.12. în contextul supravegherii proprietăţii publice şi a altor valori ocrotite de legislaţie, efectuează controale inopinate, în modul şi în limitele prevăzute de lege, în vederea depistării şi contracarării cazurilor de exploatare neautorizată/ilicită a resurselor minerale utile, a resurselor funciare, de transportare şi comercializare fără acte necesare a substanţelor minerale utile şi funciare;

10.5.13. exercită controlul asupra aplicării măsurilor de protecţie a solului împotriva poluării;

10.5.14. exercită controlul asupra preîntâmpinării degradării şi distrugerii învelişului de sol, a altor urmări negative cauzate de factorul natural, precum şi de cel antropic;

10.5.15. exercită controlul asupra respectării reglementării tehnice "Măsurile de protecţie a solului în cadrul practicilor agricole";

10.5.16. exercită controlul asupra combaterii eroziunii solului şi a stabilizării alunecărilor de teren;

10.5.17. exercită controlul asupra aplicării măsurilor de prevenire şi combatere a degradării fizice, a salinizării şi a soloneţizării secundare a solului;

10.5.18. exercită controlul asupra lucrărilor de amenajare antierozională a terenurilor şi de refacere a solului afectat de eroziune;

Conform principiilor privind protecţia mediului stipulate în art. 3 a Legii nr. 515/1993, se consacră prioritatea scopurilor și activităţii de protecţie a mediului în cadrul realizării intereselor de ordin economic și social-uman ale populaţiei pentru prezent și viitor.

Obligativitatea executării legislaţiei cu privire la protecţia mediului, respectării standardelor, normativelor şi limitelor admisibile de folosire a resurselor naturale şi energiei, de aplicare a factorilor chimici, fizici şi biologici asupra componenţilor aiediului, de emisii şi deversări nocive, de depozitare a deşeurilor provenite din activităţile economice.

Responsabilitatea tuturor persoanelor fizice şi juridice pentru prejudiciul cauzat mediului, prevenirea, limitarea, combaterea poluării, precum recuperarea pagubei, cauzate mediului şi componenţilor lui din contul persoanelor fizice şi juridice care au admis dauna.

Instanța nu poate reține susținerile reclamantului potrivit cărora procesul-verbal de control nr. PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023 ar constitui o reiterare a procesului-verbal de control nr. PV-IPM-2022-00486 din 25.02.2022 și, prin urmare, ar încălca puterea lucrului decis a actelor administrative ori principiul securității raporturilor juridice.

În acest sens, instanța reține că procesul-verbal contestat a fost întocmit în temeiul unei noi delegații de control, emisă ca urmare a solicitării Inspectoratului de Poliție Dubăsari nr. 34/34-4955 din 23.10.2023, formulate în cadrul examinării unui proces penal. Prin urmare, controlul efectuat în anul 2023 a avut un temei distinct de cel din anul 2022 și a urmărit verificarea respectării legislației în raport cu situația de fapt existentă la data efectuării controlului.

Contrar susținerilor reclamantului, din conținutul procesului-verbal contestat rezultă că Inspectoratul pentru Protecția Mediului nu a ignorat constatările și măsurile dispuse prin procesul-verbal de control nr. PV-IPM-2022-00486. Dimpotrivă, în cuprinsul actului contestat este consemnat expres faptul că pentru suprafața de 0,32 ha aferentă terenurilor cu numerele cadastrale *****, *****, *****, ***** și ***** pierderile producției agricole au fost deja compensate de către reclamant în baza prescripțiilor înaintate prin procesul-verbal de control din 25.02.2022. Prin urmare, autoritatea nu a recalculat și nu a pretins din nou achitarea pierderilor agricole pentru aceeași suprafață.

Totodată, instanța constată că obiectul controlului din anul 2023 nu coincide cu cel al controlului efectuat în anul 2022. Dacă în cadrul controlului anterior au fost constatate terenuri cu destinație agricolă utilizate fără schimbarea categoriei de destinație pe o suprafață totală de 2,37 ha, în cadrul controlului din anul 2023 autoritatea a constatat existența unei situații de fapt diferite, și anume exploatarea unei suprafețe totale de 13,08 ha, dintre care 8,22 ha aveau deja categoria de destinație modificată, 1,92 ha fuseseră recultivate și restituite circuitului agricol, iar 2,94 ha reprezentau terenuri afectate de lucrări miniere fără respectarea procedurii de schimbare a categoriei de destinație. De asemenea, au fost identificate terenuri suplimentare utilizate fără drept de folosință, împrejurare care nu a constituit obiectul constatărilor din anul 2022.

Prin urmare, actul contestat nu se limitează la reproducerea constatărilor anterioare, ci consemnează împrejurări de fapt noi, existente la momentul efectuării controlului, precum și alte încălcări

ale legislației incidente.

Instanța reține că împrejurarea că reclamantul a executat obligațiile stabilite prin procesul-verbal de control din anul 2022, inclusiv prin achitarea compensațiilor pentru pierderile producției agricole și efectuarea unor demersuri în vederea schimbării categoriei de destinație a terenurilor, nu împiedică autoritatea de control să efectueze ulterior un nou control și să verifice dacă, la data respectivă, obligațiile legale continuă să fie respectate ori dacă au intervenit alte încălcări. Puterea lucrului decis prevăzută de art. 140 din Codul administrativ privește efectele actului administrativ anterior și situațiile juridice soluționate prin acesta, însă nu exclude exercitarea atribuțiilor legale de control asupra unei situații de fapt existente la o dată ulterioară și nici constatarea unor încălcări noi sau continue.

Nu poate fi reținută nici susținerea reclamantului privind încălcarea principiului *non bis in idem*. Procesul-verbal contestat constituie un act de control administrativ prin care au fost consemnate constatările efectuate de autoritatea competentă și au fost formulate măsuri de remediere, nefiind aplicată o sancțiune pentru aceeași faptă pentru care reclamantul ar fi fost deja sancționat anterior. Mai mult, însuși actul contestat recunoaște executarea obligațiilor stabilite în anul 2022 pentru suprafața de 0,32 ha.

De asemenea, instanța nu poate reține nici argumentele reclamantului întemeiate pe art. 137 din Codul administrativ. Reclamantul nu a demonstrat că autoritatea publică și-ar fi exercitat în mod diferit dreptul discreționar în raport cu situații identice și nici existența unui tratament juridic diferențiat. Dimpotrivă, din materialele dosarului rezultă că Inspectoratul pentru Protecția Mediului a acționat în exercitarea atribuțiilor de control conferite de lege, în urma unei noi sesizări și în raport cu situația de fapt constatată la momentul efectuării verificării.

În consecință, instanța apreciază că reclamantul nu a demonstrat că procesul-verbal de control nr. PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023 ar fi fost emis cu încălcarea principiului securității raporturilor juridice, a puterii lucrului decis a actelor administrative sau a altor principii invocate în acțiune, motive pentru care aceste argumente urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Instanța reține că autoritatea de control era îndreptățită să efectueze un nou control și să constate situația de fapt existentă la data de 24.11.2023, inclusiv faptul că anumite terenuri continuau să fie utilizate fără schimbarea categoriei de destinație. Totuși, această împrejurare nu conferă autorității dreptul de a dispune recuperarea repetată a pierderilor producției agricole pentru aceleași terenuri și aceeași faptă juridică, în măsura în care aceste pierderi au fost deja evaluate și compensate în temeiul procesului-verbal de control nr. PV-IPM-2022-00486. Astfel, competența autorității de a constata persistența unei încălcări este distinctă de posibilitatea de a stabili din nou aceeași obligație patrimonială, aceasta din urmă fiind admisibilă doar dacă se întemeiază pe împrejurări noi, respectiv pe terenuri sau suprafețe suplimentare ori pe alte fapte decât cele care au stat la baza actului administrativ anterior.

Faptul că ulterior procesul-verbal contestat a constituit temei pentru emiterea actului Primăriei satului Pîrîta nr.311 din 20.08.2024 și pentru calcularea unor noi pierderi agricole nu conduce, prin el însuși, la concluzia nelegalității procesului-verbal de control. Legalitatea actului contestat urmează a fi apreciată prin raportare la competența autorității, procedura de control și constatările consemnate în cuprinsul acestuia. Eventuala recalculare a pierderilor agricole pentru suprafețe care au făcut deja obiectul evaluării și compensării constituie o chestiune ce ține de legalitatea actului emis de autoritatea administrației publice locale și urmează a fi analizată în cadrul litigiului privind contestarea acelui act.

Concluzionând cele relatate, instanța de judecată reține că nu a constatat încălcarea normelor imperative ale legii de către autoritatea publică pârâtă la emiterea actului contestat – obiect al contenciosului administrativ în prezenta speță, nici a limitelor exercitării dreptului său discreționar, respectiv, legalitatea actului administrativ individual defavorabil, contestat de reclamantul SRL

„Probioterm”, nu poate fi pusă la îndoială de către instanța de judecată, or, contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității și al egalității de tratament, iar argumentele invocate de reclamant în textul cererii de chemare în judecată vizează aspecte de oportunitate, care, potrivit art.225 alin.(1) Cod administrativ nu sunt de competența instanței de judecată. Și având în vedere că actul contestat se bucură de prezumția de legalitate, iar argumentele invocate de către reclamantul SRL „Probioterm” întru anularea acestuia nu ating nivelul minim pentru a fi posibilă înlăturarea prezumției de legalitate de care se bucură actul administrativ contestat, instanța conchide că temei de anulare a actului contestat, nu există.

Pe aceeași undă de idei, considerând că examinarea unui caz este un duel al probelor, se conchide că probele au importanţă atât pentru autoritatea care examinează cazul de încălcare, cât şi pentru părţi. Întrucât nu se poate elucida cazul supus examinării numai pe baza afirmaţiilor părţilor, este imperioasă acumularea cât mai multor date obiective care permit o vizionare de ansamblu a cauzei deferite judecății.

Totodată referitor la solicitarea reclamantului cu privire la constatarea nulității procesului verbal de control nr. PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023, instanța de judecată analizând minuțios conținutul acestuia, din perspectiva art. 141 Cod Administrativ, constată inexistența unor motive/temeiuri pentru constatarea nulității actului administrativ abordat.

Or, executarea acestuia nu impune săvârşirea unei fapte ilegale, care ar constitui o componenţă de contravenţie sau de faptă penală; executarea este posibilă; actul administrativ enunțat nu contravine bunelor moravuri; la emiterea acestuia nu a contribuit o persoană care nu are dreptul să participe în procedură administrativă conform art. 49 alin. (1); iar autoritatea publică emitentă este identificată expres și nu a acționat clandestin. Mai mult, acesta nu conţine vicii deosebit de grave care l-ar lovi de nulitate.

Instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces, ținând cont de Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că, motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat.

Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994 , pct.61, seria A, nr.288).

Din considerentele menţionate supra, instanța ajunge la concluzia de a respinge acțiunea înaintată de către SRL „Probioterm” împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, cu privire la anularea și constatarea nulității actului administrativ – Procesul-verbal de control nr.PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023, ca fiind neîntemeiată, or pîrîtul prin argumentele şi probele anexate la materialele cauzei a demonstrat legalitatea actului contestat.

Legalitatea acțiunilor autorității pârâte și respingerea acțiunii ca neîntemeiată, condiționează respingerea și a cerinței subsecvente privind încasarea cheltuielilor de judecată, or în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Dat fiind faptul că cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Probioterm” împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, cu privire la anularea actului administrativ – Procesul-verbal de control nr.PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023, a fost respinsă ca neîntemeiată, cheltuielile de judecată nu se compensează.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. f) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către SRL „Probioterm” împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, cu privire la anularea actului administrativ – Procesul-verbal de control nr.PV-IPM-2023-02892 din 24.11.2023, încasarea cheltuielilor de judecată, ***se respinge ca fiind neîntemeiată.***

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru